

İlam gereği müteselsil borçlulardan biri tarafından sunulan teminat mektubu ve alınan tehiri icra kararı, diğer müteselsil borçluları etkiler mi?

İcra ve İflâs Kanunu'nun 36'ncı maddesi uyarında, kesinleşmeden icra edilebilecek bir ilamın borçlusu, icra mahkemesinin uygun göreceği ve alacağı kapsar mahiyetteki bir teminat mukabilinde, yine icra mahkemesinden takibin durdurulmasını (tehir-i icrayı) talep edebilir. Bunun yanında, müteselsil borç ilişkisinin söz konusu olduğu ve ilamın da buna göre verildiği bir halde, müteselsil borçluların tamamına karşı ayrı ayrı icra takibi yapılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Maddi hukuk açısından müteselsil borçlulardan birinin borcu ifa etmesi halinde, diğer borçlular da o nispette borçtan kurtulur. Örneğin, adi ortaklığın ortaklarına karşı açılacak bir davada Burada hukuki sorun, müteselsil borçlulardan yalnızca biri tarafından gösterilen teminat mektubuna dayalı olarak bütün borçlular icranın durdurulmasını (tehir-i icrayı) talep edebilir mi noktasındadır. Başka bir anlatımda, bütün müteselsil borçluların ayrı ayrı teminat göstererek takibin durdurulmasını talep etmesi gerekir mi sorusunun yanıtlanması icap eder.

İcra ve İflâs Kanunu'nda ilamda yer alan müteselsil borçlulardan biri tarafından sunulan teminat mektubunun müteselsil borçlarda tehiri icra etkisiyle ilgili kanunda açıkça bir düzenleme yer almamaktadır.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi'nin 2017 tarihli kararında¹ ilk derece mahkemesinin kararını hatalı bularak borçlunun istinaf başvurusunu kabul etmiştir. Karara konu olay müteselsil borçlulardan birinin verdiği teminatın paraya çevrilmesinden vazgeçen alacaklının icra takibini sürdürmesi hakkında açılan davadır. Borçlunun dilekçesi, "*Geylaniye koruma sağlayan belge olan teminat mektubunun takibin tüm müşterek ve müteselsil borçlular için kefalet sağladığını, teminat mektubunun hangi borçlu tarafından sunulduğunun önemi kalmadığını, B.K 145. Maddenin de açık olduğunu, müvekkili şirket yönünden de feragat nedeniyle kapatılması gereken icra dosyasından uygulama hacizlerin kaldırılmasının gerekçeleri de bildirilerek 11.10.2016 tarihinde talep edildiğini, müdürlükçe alacaktan feragat olmadığı gerekçesi ile beyanlarının red edildiğini beyanla müdürlük kararının kaldırılmasını, müvekkili yönünden konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verilmesini talep ederiz.*" şeklindedir. İlk derece mahkemesi kararında "*Alacaklının, alacağını müşterek ve müteselsil borçlulardan herhangi birinden talep edebileceği, teminat mektubunun paraya çevrilmesinden vazgeçilmiş olmasının, alacaktan feragat anlamına gelmeyeceği ve dosya borcunun diğer borçludan tahsil edilmesinin mümkün olduğu*" gerekçesiyle müteselsil borçlulardan biri tarafından verilen teminatın diğer

¹ Bölge Adliye Mahkemesi Kararı - İstanbul BAM, 22. HD., E. 2016/130 K. 2017/11 T. 4.1.2017
<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam22-hd-e-2016-130-k-2017-11-t-4-1-2017>

borçluların borçlarının teminatı olamayacağı belirtilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi ise istinaf incelemesi üzerine “Mahkeme müteselsil borçlulardan biri tarafından, alacağı temin bakımından verdiği güvencenin tahsil amacıyla kullanılıp kullanılmayacağını umarlara uygun olarak tartışmamıştır. Ayrıca, İİK 36 madde gereği tahsil edilebilir hale gelen teminattan vazgeçmenin, diğer borçluları bağlayıp bağlamadığına ilişkin, ağırlıklı hukuki meselelerin kuşkulu bırakılmıştır” diyerek verilen kararı eleştirmiştir. Kararın devamında teminatın paraya çevrilmesinde vazgeçen alacak için “Müteselsil borçlulardan birine ait olan teminatın paraya çevrilmesinden vazgeçme, diğerlerine yönelen hacizleri bu ölçüde gayri hukuki ve kabul edilemez hale getirir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Bunula birlikte, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2019’da verdiği ve haksız fiil sonucu sigorta alacağından doğan müteselsil borçluluk ile ilgili bir kararda² ise, ilamın borçlularından yalnızca biri tarafından İİK.nun 36.maddesi uyarınca tehiri icra talepli olarak kararın temyiz edilmiştir ve bu nedenle dosya alacağını karşılar bir miktarda teminat mektubu sunulmuştur. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi “İİK’un 36.maddesi uyarınca verilen icranın geri bırakılması kararı, ancak lehine tehiri icra kararı tesis edilen borçlu yönünden hüküm ifade etmekte olup, bu maddeye göre sunulan teminat mektubu da teminat mektubunu ibraz eden borçlunu borcunun temin eder ve koşulların oluşması halinde ancak onun borcuna karşılık paraya çevrilebilir.” gerekçesiyle sadece teminat veren müteselsil borçlunun, teminatın sağladığı imkanlardan yararlanmasının olanaklı olduğuna kanaat getirmiştir. Nihai olarak Hukuk Genel Kurulu tarafından **özellikle icranın geri bırakılması kararının, ancak lehine tehiri icra kararı tesis edilen borçlu yönünden hüküm ifade ettiği, borcun, tehiri icra kararı için sunulan teminat mektubu ile değil, bu teminat mektubunun paraya çevrilmesi ile ödenmiş sayılacağına** vurgu yapılarak Özel Daire bozma kararı doğrultusunda direnme kararını bozulmuştur. Dolayısıyla ilamda yer alan müteselsil borçlulardan biri için takibin durdurulmasının diğerlerini etkilemeyeceği belirtilmiştir.

Bununla birlikte Hukuk Genel Kurulu kararında yer alan karşı oyda “kesin teminat mektubu ile ilâm alacağı ödeme gibi sona ermiştir. **Müteselsil borçlulukta birden fazla aynı borcu ödemekle yükümlü borçlu var ise de alacak borcu tektir. Her birinden ayrı ayrı tahsili düşünülemez. Özenli davranılmazsa aynı borcun birden fazla tahsili gibi bir sonuç doğması tehlikesi de vardır. Oysa ödenecek borç tektir.**” denilerek müteselsil borçluluk durumunda borcun tek olduğu ve borçlulardan biri tarafından verilen kesin teminat mektubunun ilam alacağını ödeme gibi sonlandırdığı, dolayısıyla diğer müteselsil borçlulara karşı takibe devam edilemeyeceği savunulmuştur.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi’nin bir kararında³ ise davaya konu olayda yine müteselsil borçlulardan biri, teminat mektubu ile icraya karşı tehiri icra kararı aldırılmıştır. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi “tehiri icra kararı, ibraz eden borçlu şirket açısından geçerli olacağından mehil

2 Y HGK E.2018/750 K.2019/383 T.02.04.2019

3 Y 12. HD E.2006/10592 K.2006/13250 T.19.06.2006

GÜNAY | ERDOĞAN

AVUKATLIK BÜROSU

*talebinde bulunmayan diğer borçlu yönünden bu kararın bağlayıcılığı yoktur. Bu nedenle alacaklının **teminat mektubu ile tehiri icra yapmayan borçlu yönünden icra takibinin sürdürülmesine yönelik istemin icra müdürlüğüne reddilmesi doğru bulunmadığından BK.nun 142/2. maddesi gözetilerek şikâyetin kabulüne***” karar vermiştir.

Sonuç olarak öğretilen görüş birliği ve kanunda açık bir ifade yer almadığı görülmektedir. Bazı mahkemelerin tutumu, müteselsil borçlulardan biri tarafından verilen teminatın diğer borçlular yönünden sonuç doğurmayacağı ve diğer borçluya karşı icra takibinin devam edebileceği yönünde ise de bir borçlu tarafından verilen teminatın diğer borçlular lehine de olacağı ve borcun tek olması sebebiyle verilen tek teminatın yeterli olacağını görüşünü savunanlar da bulunmaktadır.

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi ve danışmanlık için info@gunayerdogan.com.tr adresi üzerinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.